

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Дмитро БАБЕНКО

« 23 » 06 2023р.

Гарант освітньої програми
Наталя СІРЕНКО

« 23 » 06 2023р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА»**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Освітній ступінь	«Магістр»
Семестр	1
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Боднар О.А., канд. екон. наук, доцент bodnaroa@mnaui.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Протокол № 16 від «15» червня 2023 р.:

Завідувач кафедри

Наталя СІРЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету
Протокол №11 від «16» червня 2023 р.
Голова науково-методичної комісії

Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету.
Протокол №10 від «19» червня 2023 р.
Голова вченої ради

Олександр БІЛІЧЕНКО

Миколаїв
2023

<p>1.Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Дисципліна «Фінансова безпека» є обов'язковою компонентою освітньої прогн: сципліною циклу професійної підготовки магістрів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у професійної діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Ця дисципліна висвітлює фундаментальні питання підтримання такого стану фінансово-кредитної сфери, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, здатністю цієї сфери забезпечувати ефективне функціонування економіки сфери країни та її економічне зростання, опанування чого дозволяє сформувати визначену систему компетентностей та досягти програмних результатів навчання з дисципліни.</p>
<p>2.Мета навчальної дисципліни</p>	<p><i>Метою</i> вивчення дисципліни «Фінансова безпека» є досконале опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення фінансової безпеки, її ролі та значення у економіці держави, досвіду забезпечення економічної та фінансової безпеки держави.</p> <p><i>Завданнями</i> вивчення дисципліни є: вивчення основ національної, економічної, фінансової безпеки держави, сутності податкової безпеки, основ валютної та бюджетної безпеки, державного боргу та рівнів безпеки, інвестицій як джерела фінансової безпеки, фінансової безпеки банківської системи та фондового ринку, державних органів боротьби з фінансовими злочинами, зарубіжного досвіду забезпечення фінансової безпеки держави.</p> <p><i>Предмет</i> дисципліни – сукупність форм та методів виявлення та попередження загроз фінансовій діяльності фінансових установ країни, формування системи їх фінансової безпеки, моніторингу та оцінки її стану, заходів підтримання фінансової безпеки держави на рівні, що забезпечує фінансову стійкість та незалежність держави.</p> <p><i>Об'єкт</i> дисципліни – фінансова система та процеси, що відбивають різні аспекти фінансової безпеки України.</p>

<p>3. Компетентності</p>	<p>Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>ФК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>ФК 7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ФК 8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
---------------------------------	---

<p>4. Програмні результати навчальної дисципліни</p>	<p>ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими та управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.</p> <p>ПРН2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПРН4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПРН7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.</p>
---	--

5.Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: – лекції – практичні заняття – самостійна робота	120 годин/ 4,0 кредити 36 годин/ 1,2 кредит 36 годин/ 1,2 кредит 48 години/ 1,6 кредит		
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	ср
Змістовий модуль 1. Фінансова безпека				
1.	Національна безпека України	2	2	4
2.	Економічна безпека України та її місце в економіці	2	2	4
3.	Фінансова безпека в системі національної безпеки держави	4	4	4
4.	Основи податкової безпеки України	4	4	4
5.	Валютна безпека України	4	4	4
6.	Бюджетна безпека: питання теорії і практики	4	4	4
7.	Державний борг: рівні безпеки	2	2	4
8.	Інвестиції, як джерело фінансової безпеки	2	2	4
9.	Фінансова безпека банківської системи	4	4	4
10.	Фінансова безпека фондового ринку	4	4	4
11.	Державні органи боротьби з фінансовими злочинами	2	2	2
12.	Зарубіжний досвід забезпечення фінансової безпеки держави	2	2	6
Всього		36	36	48
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти. Порядок зарахування пропущених занять, зокрема: у формі усного опитування (при пропущенні лекції) та виконання індивідуального завдання (при пропущенні практичного завдання).</p> <p>Рейтингова оцінка знань. Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння тощо. Форма підсумкового контролю – залік. За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, самостійна робота тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 36 до 60 балів. Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів до сесії не допускаються. До складання екзамену такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання екзамену по екзаменаційних білетах, які містять два теоретичних питання та тестові завдання. Оцінювання виконується за бальною методикою ECTS. Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p>
--	--

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ моду-ля	Кількість годин		Форма контролю	Кіль-кість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	36	36	Аудиторна робота:					
			– усне опитування;	9	1	2	9	18
			– розв'язання задач;	5	1	2	5	10
			– контрольна робота;	1	3	3	3	3
			Самостійна робота:					
<i>Обов'язкова:</i>								
– тестування в MOODLE;	2	0	5	10	10			
– опрацювання питань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання;	12	0,5	1	6	12			
– доповідь (виступ з підготовкою презентації);	1	1	2	1	2			
<i>Індивідуальна робота:</i>								
– наукова стаття (0,375 друк. арк.); або тези доповіді (0,125 друк. арк.)	1	2	5	2	5			
Разом за семестр							36	60
Складання екзамену							24	40

Неформальна освіта (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні, дистанційні курси, вебінари) доповнює формальні освітні заходи, допомагає швидко і вчасно отримати необхідні знання відповідно до потреб тут і зараз. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів, які оцінюються в залежності від специфіки неформального заходу, обсягу годин та кредитів ECTS. Оцінка цих результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання екзамену в письмовій формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	4 (добре)
64-74	D	3 (задовільно)
60-63	E	3 (задовільно)
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

*Оцінки FX та F у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ

7. Політика курсу Політика курсу визначається системою вимог, які пред'являються до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. Академічна недоброчесність є несумісною з принципами викладання курсу. Основні принципи проведення занять:

- відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти

своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;

- курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;

- протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.

У разі запровадження наказом ректора університету змішаної форми навчання, вона відповідно до Положення про змішану форму навчання у Миколаївському національному аграрному університеті реалізується у синхронному режимі (оцінювання поточних результатів навчання може відбуватися у асинхронному режимі) і здійснюється у формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять за змішаною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між здобувачем та викладачем під час змішаної форми забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі. Під час змішаної форми використовується:

- система Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1252> посилання на сторінку – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);
- платформа онлайн-занять Zoom – для проведення лекційних та практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>);
- спілкування через електронну пошту (bodnaroa@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок.

8. Інформаційні джерела

1. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 р. №2755–VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 22.05.2023).
2. Митний кодекс України : закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 22.05.2023).

3. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 22.05.2023).
4. Sirenko N., Atamanyuk I., Volosyuk Y., Poltorak A., Melnyk O., Fenenko P. Paradigm Changes that Strengthen the Financial Security of the State through FINTECH Development. The 11th IEEE International Conference on Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT'2020. 14-18 May, 2020, Kyiv, Ukraine.
5. Sirenko N., Prokopenko N., Poltorak A., Melnyk O., Trusevich I. Behavioral approach to monitoring the financial security of state. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2019. Vol. 41. no. 1. pp. 107-117. DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2019.10>.
6. Korol I., Poltorak A. Financial risk management as a strategic direction for improving the level of economic security of Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies. 2018. Vol. 4. No. 1. pp. 235-241. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-235-241>.
7. Sirenko N., Baryshevskaya I., Poltorak A., Shyshpanova N. State and tendencies of intergovernmental regulation in Ukraine in conditions of fiscal decentralization. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2018. Vol. 2. no. 25 (2018). pp.157-164. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i25.136489>.
8. Sirenko N., Prokopenko N., Poltorak A., Melnyk O., Trusevich I. Behavioral approach to monitoring the financial security of state. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2019. Vol. 41. № 1. pp. 107-117.
9. Боднар О. А., Лісова А. А. Теоретичні основи суспільної довіри як базису формування фінансової безпеки. Ефективна економіка. 2021. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9730>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.12.86.
10. Боднар О.А. Забезпечення фінансово-економічної безпеки аграрних підприємств в умовах цифрового середовища / Інноваційно-інвестиційний розвиток аграрної сфери – запорука продовольчої безпеки країни : тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції Міжнародного форуму, 26 травня 2022 р., м. Миколаїв / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. 261 с.
11. Боднар О.А. Жовта Н.А. Обліково-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства. / Міжгалузеві наукові дослідження: можливості та варіанти впровадження: збірник наукових праць. Ніжин: НДУ Гоголя., 2021. С.150-152.

12. Полторак А. С. Архітектоніка наслідків глобалізаційних процесів у фінансовій сфері. *Modern economics*. 2018. № 10. С. 89–96. [https://doi.org/10.31521/modecon.V10\(2018\)-15](https://doi.org/10.31521/modecon.V10(2018)-15).
13. Полторак А. С. Системна таксономія фінансової безпеки. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2018. № 3. С. 26–32. DOI: 10.31521/2313-092X/2018-3(99)-4.
14. Полторак А. С., Зайко А. О. Методологічні засади систематизації фінансової безпеки держави. *Агросвіт*. 2018. № 21. С. 65–71. DOI: 10.32702/2306-6792.2018.21.65.
15. Полторак А. С., Паламарчук В.Ю., Манукян Т.А. Розвиток механізму кредитування для здобуття вищої освіти як напрям зміцнення рівня фінансової безпеки держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 23. С. 44-49. DOI: 10.32702/2306-6814.2018.23.44
16. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : наказ від 29.10.2013 р. № 1277. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2013. URL: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-shodo-rozrahunku-doc168080.html>
17. Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері : концепція від 15.08.2012 р. № 569-р / Кабінет Міністрів України. К. : Офіційний вісник України. 2012. № 62.
18. Полторак А.С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації: теорія, методологія та практика : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2019. 463 с. URL: <https://cutt.ly/VgrWXXx> (дата звернення: 22.05.2023).
19. Полторак А. С. Боднар О.А. Фінансова безпека : методичні рекомендації для виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти ступеня "Магістр" денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Миколаїв : МНАУ, 2021. 75с.
20. Полторак А. С. Боднар О.А. Фінансова безпека : курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання. Миколаїв : МНАУ, 2021. 110 с.

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукових досліджень, завдання на самостійне опрацювання;

10. Доступ до матеріалів навчання

- платформи онлайн-занять JitsiMeet та Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів;
- аудіо- та відеоповідомлення з матеріалами, поясненнями особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;
- спілкування через електронну пошту (bodnaroa@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;
- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;
- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд із здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших). Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його наповненням розташовано на офіційних ресурсах Миколаївського національного аграрного університету: <https://moodle.mnau.edu.ua>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

канд.екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Олена БОДНАР